

විදේශ ණය බලපෑම් සහ සියලු මානව අයිතිවාසිකම්, විශේෂයෙන්ම ආර්ථික, සමාජ සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පූර්ණයෙන් භුක්ති විඳීම පිළිබඳව රාජ්‍යයන්ගේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය බැඳීම් හා සම්බන්ධ වෙනත් කරුණු පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වාධීන විශේෂඥ ජුඩාන් පැබ්ලෝ බොහොස්ලවිස්කි මහතා සිය ශ්‍රී ලංකා සංචාරය පිළිබඳව (2018 සැප්තැම්බර් 311)

2018 සැප්තැම්බර් 11 කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව

2018 සැප්තැම්බර් 3 දින ආරම්භ කළ මගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය අදින් අවසන් කරමි. පළමුවෙන්ම සංචාරයට පෙරත් සංචාරය තුළදීත් පූර්ණ සහයෝගය ලබා දුන් ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවට ස්තූති කිරීමට කැමැත්තෙමි. මා සමග බෙදාහදා ගත් සියලු තොරතුරුවලටත්, සංවාදයට එක් වූ නොයෙකුත් දෙනාගේ සියුම් දැක්ම හා අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම ගැනත් මගේ කෘතඥතාවය පුද කරනු කැමැත්තෙමි. මෙම දූත මෙහෙයට සැපයුම් සංවිධාන සහාය ලබා දුන් එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශීය කණ්ඩායමටත් මගේ ස්තූතිය පුද කරනු කැමැත්තෙමි.

එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් යාන්ත්‍රණ සහ විශේෂයෙන් විශේෂ ක්‍රියා පටිපාටි සමග ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුව දැක් වූ නිර්මාණාත්මක සහයෝගිතාවය ඉස්මතු කර දැක්වීමට මම මෙය අවස්ථාවක් කර ගැනීමට කැමැත්තෙමි. මෑත වසරවලදී අධිකාරි බලය (mandate) ඇති මගේ සගයන්ට ආණ්ඩුවේ ආරාධනයෙන් සංචාරය කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දීම ද අගය කළ යුතුය.

සමහර ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුනා ගැනීමට සහ මානව අයිතිවාසිකම් දෘෂ්ඨි කෝණයකින් සමාජ සහ ආර්ථික ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රගතිය ස්ථාවර වූයේ කෙසේ ද යන්න පරීක්ෂා කර බැලීමට ද මෙම සංචාරයෙන් මට අවස්ථාවක් ලැබිණ. මෙම සංචාරය මුළුල්ලේම පැවති අරමුණක් වූයේ සියල්ලන් ඇතුළත් වන වර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ආර්ථික සංවර්ධනය නගා සිටුවීම ඉලක්ක කර ගෙන මෑතක දී හඳුන්වා දුන් ආර්ථික සහ සමාජ ප්‍රතිපත්ති ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු දෙනා සඳහාම ආර්ථික, සමාජ සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට පරිවර්තනය වූයේ කෙසේද යන්න අවබෝධ කර ගැනීම ය.

මෙම සංචාරයේ එකිනෙක හා බැඳුණු අරමුණු හතරකි: අ) මානව අයිතිවාසිකම් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ දී රාජ්‍ය ණය, ව්‍යුහාත්මක ගැලපීම්, බදු ආදායම් ස්ථාවර කිරීම සහ අනෙකුත් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල බලපෑම පරීක්ෂා කිරීම, ආ) නීති විරෝධී මුදල් ගලා යෑම් සීමා කිරීමට ආණ්ඩුව ගත් ප්‍රයත්න තක්සේරු කිරීම, ඇ) ශ්‍රී ලංකාවට ලැබුණු ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ආධාර සහ ණය බලපෑම මානව අයිතිවාසිකම් දෘෂ්ඨි කෝණයකින් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ඇ) මූල්‍ය අංශයේ විශේෂයෙන්ම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පොලී අනුපාත තුළ මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රමිතීන් අන්තර්ගත කිරීමට ආණ්ඩුව යොදා ගත් උත්සාහ අධ්‍යයනය කිරීම ය.

සාර්ව ආර්ථිකය, මූල්‍ය සහ මානව අයිතිවාසිකම්

ණය, අයවැය සහ මානව අයිතිවාසිකම් එකිනෙකට බැඳෙන්නේ කෙසේද යන්න ඉස්මතු කිරීමෙන් පටන් ගැනීමට කැමැත්තෙමි. ශ්‍රී ලංකාව 1980 ජුනි මාසයේ දී අපරානුමත කළ ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සන්ධානය අනුව, රාජ්‍යයන් තමන් සතුව ඇති සම්පත්

උපරිම ආකාරයෙන් යොදවා ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් ප්‍රගතිගාමීව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට පියවර ගැනීමට බැඳී සිටී. එනම්, රාජ්‍ය මූල්‍ය පියවර ගැනීමේ දී වෙනත් කරුණු අතර ආහාර, ජලය, සනීපාරක්ෂාව, ප්‍රමාණවත් නිවාස, සෞඛ්‍යය, යුක්තිය ලබා ගැනීමේ අවස්ථා ඇතුළත් සියලු මානව අයිතිවාසිකම් කෙරේ බලපෑමක් ඇතිවිය හැකි ආකාරයට සමාජ වියදම් ප්‍රතිපාදනය බලපෑමක් විය යුතුය.

ගැටුම අවසාන වෙන්ම සහ ඒ සමග බැඳුණු ප්‍රතිසංධාන ක්‍රියාවලියෙන් රටේ නව ආර්ථික අවස්ථා, ආර්ථිකය නගා සිටුවීමට ගත් පියවර මෙන්ම වෙනත් කරුණු අතර සාමය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ස්ථාපිත කිරීමට ගත් පියවර වැදගත් රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩ සටහන් සහ ආර්ථික පියවර බවට පරිවර්තනය විය.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් නිර්දේශ කළ ආකාරයට ආණ්ඩුව තෝරා ගත් උපාය මාර්ගය වූයේ මූල්‍යමය සහ බාහිර මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සහ බාහිර අංශ ශක්තිමත් කිරීමෙන් ආර්ථිකය ස්ථාවර කිරීමය. ඔවුන් අදහස් කරන ආකාරයට විදේශ ණය ගැති භාවය මෙම ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට ඉවහල් වනු ඇත. මෙම උපාය මාර්ගයට ආර්ථිකය ස්ථායී කිරීම හා බැඳුණු දැවැන්ත යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවලට මුදල් සැපයීමෙන් තිරසාර වර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කරන හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණ කිරීම ද ඇතුළත් වේ. පසුගිය වසරවල ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ණය සැලකිය යුතු ආකාරයෙන් ඉහළ යෑම මින් පැහැදිලිය. විදේශ ණය 2002 සිට 2009 දක්වා කාලය තුළ දෙගුණ වූ අතර එතැන් සිට එය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී 2017 වසර අවසානයේ දී එ. ජ. ඩොලර් බිලියන 28.7ක් විය. 2009 දී සියයට 86.2ක් වූ ද.දේ.නි.යට ඇති ණය අනුපාතය 2017 දී සියයට 77.4ක් දක්වා පහත වැටුණ ද වඩාත් බරපතල වූ ණය සංයුතිය සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

විදේශ සෘජු ආයෝජන සහ අපනයන ප්‍රක්ෂේපන කළ ආකාරයට වැඩි වූයේ නැත. ද.දේ.නිෂ්පාදිතය ශක්තිමත්ව ඉහළ ගියේ නැත. ණය අරමුදල් මත වෙළඳාම් නොවන අංශයේ සීඝ්‍ර වර්ධනය නිසා 2010 2012 වසර තුනේ වාර්තා වූ සීඝ්‍ර වර්ධනයෙන් පසුව 2013 2016 කාල සීමාවේ දී ද.දේ. නිෂ්පාදිතය සියයට 4.5ක සාමාන්‍යයක් දක්වා පහත වැටිණ. මෙම ණය ලබා ගැනීමේ උරුමය නිසා විදේශ ණය තත්වය විශාල වශයෙන් පිරිහීමට පත් වූ බවත් එම අරමුදල් යෙදවූ සමහර ව්‍යාපෘතීන්ගේ ආදායම් උපදවන කාල සීමාව දීර්ඝ බවත් සත්‍යයක් වුවත් ණය ප්‍රමාණයේ වර්ධනය දිගටම සිදු විය. ඊට අමතරව ගංවතුර සහ නියගය වැනි ස්වභාවික ආපදා මාලාවක් ද.දේ. නිෂ්පාදිතයට බල පෑ අතර එම වර්ධන අනුපාතය මෑතක දී 2016 සියයට 4.5 සිට 2017 දී සියයට 3.3 දක්වා පහත වැටිණ.

මෙම ආණ්ඩුව රාජ්‍ය අයවැය හිගය 2020 දී සියයට 3.5 දක්වා අඩු කිරීමේ ඉලක්කය අරමුණු කර ගෙන දැඩි පියවර ඉදිරිපත් කර ඇත. සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීමට ආණ්ඩුව සැලකිය යුතු ප්‍රයත්න ගෙන ඇති අතර එම අරමුණ සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ ගණනාවක් සම්මත කර ගෙන ඇත. රාජ්‍ය මූල්‍ය ආදායම් ස්ථාවර කිරීමේ පියවරට අමතරව එහි සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩ සටහන් ප්‍රතිසංස්කරණයන් ද පවතී. 2025 ශ්‍රී ලංකා දැක්ම (2017 දී දියත් කරන ලද) ඉඩම් සහ ශ්‍රම වෙළඳ පොළ කෙරේ බලපෑමක් වන නියාමන ඉවත් කිරීමේ ප්‍රතිශෝධන ඇතුළත් 2025 සඳහා පියවර ගණනාවක් නියම කෙරෙන ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

මගේ අදහස අනුව සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම වැදගත් කාර්යයකි. එහෙත් සැලසුම් කරන ලද මෙම ප්‍රතිශෝධන අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල මානව අයිතිවාසිකම් පදනම්ව තක්සේරු කිරීමෙන් වැළැක්විය යුතු නැත.

ආණ්ඩුව හෝ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල ක්‍රියාත්මක කරන ලද හෝ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ආර්ථික ප්‍රතිශෝධන පිළිබඳව පූර්ව මානව අයිතිවාසිකම් තක්සේරුවක් පවත්වා නැත. නිදසුනක් වශයෙන් ඉන්ධන සහනාධාර සහ සමාජ රක්ෂණ ප්‍රතිලාභ සයුක්තිකරණයේ දී හෝ රාජ්‍ය සේවාවන් හෝ රාජ්‍යය

සතු සංස්ථා වලට ලාභය කෙරේ නැඹුරු වූ තර්කණයක් හඳුන්වා දීමේ දී මෙම අභ්‍යාසය මානව අයිතිවාසිකම් දුෂ්ඨ කෝණයකින් සිදු කිරීම අතිශයෙන් වැදගත් ය. පාඩු ලබන ආයතන පවත්වා ගැනීම ආර්ථික, සමාජ සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමට ඒ සමානව හානිකර බව නොපවසනවා නොවේ.

අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ වැඩ සටහනක සහාය යටතේ විස්තීර්ණ අරමුදල් පහසුකමෙන් ලැබුණු එ ජ ඩොලර් බිලියන 1.5ක ආධාර ලබා ගත් තුන් අවුරුදු වැඩ සටහනක් අයවැය හිගය අඩු කිරීම, ආණ්ඩුවේ ආදායම් වඩාත් වැඩි කිරීම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය වඩාත් ශක්තිමත් කිරීම අරමුණු කර ගත් පියවර ඇතුළත් ප්‍රතිශෝධන ගණනාවකට හේතු විය.

උද්ධමන අනුපාතය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය සම්බන්ධයෙන් නියම කර ගත් ඒවා වැනි සමහර සාර්ව ආර්ථික ඉලක්ක සපුරා ගත් නමුත් මානව අයිතිවාසිකම් දුෂ්ඨ කෝණයකින් බලන විට ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු සමහර හිඬුස් පවතී. රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය ක්‍රියාත්මක වෙත්ම සමාජ අය වැය ප්‍රතිපාදන සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩුවෙන් වැය කරන ලද අතර ඇතිවිය හැකි ආර්ථික පසුබෑම මග හැරීම සඳහා විශේෂයෙන්ම සමාජ වැය ප්‍රතිපාදන වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

වඩාත් නිශ්චිතව මැනක දී හඳුන්වා දුන් ප්‍රතිශෝධන බලශක්ති සහ වගා සහනාධාර සයුක්තිකරණයට හේතු වූ අතර ඉන්ධන මිල, වෙළඳ පොළ පදනම් මිල සූත්‍රයකින් ස්වයංක්‍රීයව නියම වේ. විදුලි ගාස්තු ද එවැනිම සූත්‍රයකින් නියාමනයෙන් ඉවත් කිරීමට නියමිතය. එවැනි පියවර ධීවරයින්, ගොවීන් සහ ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන්ගේ ජීවන මාර්ග කෙරේ ඇති විය හැකි බලපෑම මගේ කණස්සල්ලට කාරණයකි. මගේ අදහස අනුව එවැනි කපා හැරීම් අවශ්‍ය කරන අය ඉලක්ක කර ගත් මුදල් පැවරීම්වලින් හෝ අවම වශයෙන් හානිපූරණය විය යුතු අතර ඒවා ප්‍රතිලාභීන්ට කාලිනව සහ කාර්යක්ෂම ආකාරයෙන් ලැබෙන බව තහවුරු කළ යුතුය. ග්‍රාමීය ආර්ථිකයේ ආයෝජන මෙම කුඩා පරිමාණයේ නිෂ්පාදකයන් ගේ ජීවන මාර්ගවලට (තාක්ෂණ පැවරීම්, වෙළඳ පොළ පිවිසුම, මූල්‍ය, භෞතික සහ ස්වභාවික සම්පත් ලබා ගැනීම) සහාය ලබා දීමට යොමු විය යුතුය. එවිට සහනාධාර අඩු කිරීමෙන් ඉලක්ක වූ දුප්පත් අයට කලින් සිටි තත්වයට පත්විය හැකිය.

මා සමග සාකච්ඡාවට එකතු වූ බොහෝ දෙනෙක් ශ්‍රී ලංකාව ඓතිහාසිකව කලාපයේ මානව සංවර්ධන දර්ශක අනුපාතයේ ඉහළින්ම සිටි රටවලින් එකක් බව අවධාරණය කළහ. ආදායම් අසමානතාවය ගණනය කරන ගිනි සංගුණකය 1985 දී 32.5ක් වූ අතර 2016දී එය රටේ සමස්තයක් වශයෙන් 39.8 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත.

අද ශ්‍රී ලංකාවේ මානව සංවර්ධන දර්ශකයේ අගය 0.766 කි. ඒ අනුව ලෝකයේ රටවල් 188ක් අතරින් 73 වැනි ස්ථානයට පත්ව සිටී. රටේ ජන සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 40ක් දරිද්‍රතා රේඛාවෙන් දෙගුණයටත් වඩා අඩු මාසික ආදායම් තත්වයක සිටී. වත්මන් දරිද්‍රතා රේඛාව මාසයකට එක පුද්ගලයෙකුට රු. 4166 (එ ජ ඩොලර් 28.61) කි. නාගරික, ග්‍රාමීය සහ වතු ජනතාව අතර ද ආදායම් විෂමතාවයක් පවතී. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල දරිද්‍රතා අනුපාතය වැඩිය. රටේ පවතින ඌනපෝෂණ තත්වය 2014 2016 කාල සීමාවේ දී සියයට 22.1 කි.

ඊට අමතරව රටේ වැඩ කරන ජනතාවගෙන් තුනෙන් දෙකකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් නියුතුව සිටින්නේ නොවිධිමත් අංශයේ ය. වෘත්තීය සමිතිවල සාමාජිකත්වය ලබා ඇති ප්‍රමාණය සියයට දහය කි. දුර්වල වෘත්තීය සමිති නිසා ආදායම් අසමානතාවය තහවුරුවිය හැකි අතර සේවක වැටුප්, ශ්‍රම වෙළඳ පොළ පහත අර්ධයේ නොවෙනස්ව පවතිනු ඇත. එවිට වෘත්තීය සමිතිවලට නැවත බෙදා හැරීමේ තම සම්ප්‍රදායික භූමිකාව ඉටු කිරීමට බලයක් නොමැති විය හැකිය. විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රම වලින් ප්‍රතිලාභ

අත්වන්නේ ජන සංඛ්‍යාවෙන් සියයට විස්සකට පමණි. නොවිධිමත් අංශයේ වැඩ කරන අයට සමාජ ආරක්ෂණය ලබා ගත නොහැකිය.

නිදහස් සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ සහ අධ්‍යාපන ක්‍රම 1940 ගණන්වල දී හඳුන්වා දීමෙන් පසුව රාජ්‍යය, දශක ගණනාවක් තිස්සේ මෙම වැදගත් සමාජ ප්‍රතිපත්ති තහවුරු කිරීමේ සහ පවත්වා ගැනීමේ විශේෂ උත්සාහයක් ගෙන ඇත. මෙවැනි උරුමයන් පවත්වා ගැනීමට අධිෂ්ඨානයක් තිබුණත් (පසුගිය වසරවල වියදම ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබිණ) 2017 අයවැය ලේඛනයේ අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය අංශවල කිසියම් පසුබෑමක් වාර්තා වීම මගේ කණස්සල්ලට හේතු විය. වඩාත් පොදු ආකාරයකින් ආණ්ඩුවේ පුනරාවර්තන වියදම (ද.දේ.නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 14.5) එම වසරවල පැවති ගැටුම්කාරී තත්වය සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී පවා 2000 ගණන්වල මුල් කාලයේ පැවති මට්ටම (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 20ට වැඩි) හෝ අනෙකුත් සංවර්ධනය වන රටවල තත්වය හා සැසඳීමේ දී සාපේක්ෂ වශයෙන් කුඩාය. එය තව දුරටත් කප්පාදුවට ලක් නොවිය යුතුය. අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සහ සමාජ පැවරීම්වල රාජ්‍ය වියදම් අඩු කිරීමෙන් රාජ්‍ය බදු ආදායම් ගැලපීම සාක්ෂාත් කර ගැනීමට උත්සාහ කිරීම ඇත්තෙන්ම දීර්ඝ කාලීන සංවර්ධනයට බාධාවක් විය හැකිය. එමෙන්ම සමාජ සහ ආර්ථික ස්ථායීතාවයට නිෂේධ ලෙස බලපෑ හැකිය.

2018 වසරේ දී අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය සඳහා කෙරෙන වියදම් ඉහළ දැමීමට කර ඇති ප්‍රකාශය මම අගය කරමි. එහෙත් සමාජ වියදම් අතීතයේ දී හැම විටම අයවැය ඇස්තමේන්තුවලට ගැලපුණේ නැති බව මගේ අවධානයට යොමු කෙරිණ. ආණ්ඩුව සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය වැනි වැදගත් සමාජ අංශවල රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය යොදා ගැනීමේ අදහස ප්‍රකාශ කර ඇත. මෙම රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය, ආර්ථික, සමාජයීය, සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් සෑම කෙනෙකුටම සමානව ලබා දීම සහතික කිරීමේ ආණ්ඩුවේ මූලික වගකීමට සහ ලබා ගත හැකි උපරිම සම්පත් වෙන් කිරීමට බැඳී සිටීමට උගත පුරණයක් නොවිය යුතුය.

සම්පත් වඩාත් විශාල වශයෙන් යෙදවිය යුතු බවට එකඟතාවයක් පවතී. ආණ්ඩුව බදු පදනම පුළුල් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. එහෙත් රාජ්‍ය ආදායම් හිගය ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර රාජ්‍ය මූල්‍ය සම්පත් සීමිත නිසා බලපෑමට ලක්ව ඇත. බදු රැස්කිරීම සරල කළ සහ බදු පදනම පුළුල් කළ 2017 දේශීය ආදායම් පනත ඉස්මතු කර දැක්වීමට කැමැත්තෙමි. ඒ ආකාරයටම බදු ව්‍යතිරේඛයන් සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින අභිමතාර්ථය විසඳීම සඳහා ආණ්ඩුව යොදා ඇති ප්‍රයත්න ද මම පිළිගනිමි. කෙසේ වුවත් මා අදහස් කරන ආකාරයට ආර්ථික සහ සමාජයීය අසමානතාවය අඩු කරන අතර රාජ්‍ය ආදායම් උත්පාදනය සඳහා ආදායම් සහ ධන බදු කාර්යක්ෂමව සහ ප්‍රමාණවත්ව යොදා ගැනීම තහවුරු කිරීමට තව දුරටත් පියවර ගත යුතුය.

වැට් බද්දේ වියදම ජනතාවගේ දුප්පත්ම කොටස දරන නිසා එම බදු අනුපාතය සියයට 11 සිට 2016 දී සියයට 15 දක්වා සැලකිය යුතු ආකාරයෙන් ඉහළ දැමීම ගැන මම කණස්සල්ලට පත්වෙමි. ඇත්තෙන්ම වැට් හරහා ආදායම් රැස් කිරීම 2017 දී සියයට 56.5 දක්වා වේගවත් විය.

අද ආණ්ඩුවේ අයවැය දෙස බලන විට ණය ආපසු ගෙවීම රටේ ඉතාමත් වැදගත් වැය ශීර්ෂය බව පෙනේ. දැනට ලබා ගන්නා ණයවලින් සැලකිය යුතු කොටසක් වෙන් කෙරෙන්නේ ඒ සඳහාය. ශ්‍රී ලංකාව 2012 දී මධ්‍යම ආදායම් ලබන තත්වයට පත්වීමත් සමග අනුග්‍රාහක නොවන විදේශ ණය ප්‍රමාණයේ වෙනසක් දැකිය හැකිය. 2006 දී සියයට 7ක් වූ එය 2012 දී සියයට 50 දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙම ණයවල ඉහළ පොලී අනුපාතය සහ කල් පිරීමේ කෙටි කාලය නිසා ණය ආපසු ගෙවීම කෙරේ ප්‍රබල බලපෑමක් වේ. ඊට අමතරව සංචිත මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පවතී. රටේ ණය අවදානම් තත්වය ඉතාමත් සැලකිල්ලෙන් කළමනාකරණය කළ යුතුය.

ආණ්ඩුව සහ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය ආයතන විසින් සිදු කරනු ලබන ණය තිරසාර භාවය පිළිබඳ විශ්ලේෂණ මානව අයිතිවාසිකම් අන්තර්ග්‍රහණය කර ගන්නා ණය තිරසාර භාවය පිළිබඳ වඩාත් සවිස්තරාත්මක සහ තිරසාර භාවයේ සමාජයීය සහ පාරිසරික පැතිමානයන් මත පදනම් විය යුතුයැයි මම මේ සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ කරමි. වගකිව යුතු රාජ්‍ය ණය (Sovereign) දීම සහ ලබා ගැනීම පිළිබඳ UNCTAD මූලධර්ම මත පදනම් වූ උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ අන්තර්ජාතික සංවිධානය (INTOSAL) සම්පාදනය කළ රාජ්‍ය විගණනය සඳහා වූ තාක්ෂණ ප්‍රමිතීන් විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පවතී.

වැඩි වන ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා වඩාත් අඩු පීඩාකාරී ප්‍රතිපත්ති විකල්ප ඇත්නම් සමාජ වියදම් කපා හැරිය යුතු නොවේ. අඩුම වශයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතු උභයපාරක ප්‍රතිපත්ති විකල්ප තුනක් ඇත. පළමුව, ගනු ලබන වෙනත් පියවර අතර ක්‍රමානුකූලව වැඩි දියුණු වන බදු ප්‍රතිශෝධන, සමාජ ප්‍රතිලාභ පුළුල් කිරීම සහ අවම වැටුප වැඩි කිරීම ඇතුළත් නොයෙකුත් මාර්ග තුළින් දේශීය ඉල්ලුම නගා සිටුවීම. ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය වැඩි දියුණුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බදු ආදායම් ඉහළ යනු ඇත. දෙවැනිව, පසුගිය කාලය තුළ විශේෂයෙන්ම සාමය සහ ආර්ථික සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රවල සිදු වූ මූලික වෙනස්කම් ආරක්ෂක වියදම්වල පිළිබිඹු වන්නේ ද යන්න පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් ඇරඹීම. තුන් වැනිව දේශීය ඉල්ලුම නගා සිටුවීමට සහ කිසිවෙකු මග නොහැරීම තහවුරු කරනු සඳහා ආදායම් ජනනය කිරීමට බදු මුදල් අවකාශය පුළුල් කර ගැනීම සඳහා ණය හිමියන් සමග ණය පිළිබඳව නැවත සාකච්ඡා කිරීම. බදු ආදායම්, මූල්‍ය, ආර්ථික සහ සමාජයීය ප්‍රතිපත්තිවල එකිනෙකට මනා ගැලපීමක් විය යුතුය.

දූෂණ, නීති විරෝධී මූල්‍ය ගලායෑම් සහ මානව අයිතිවාසිකම්

රාජ්‍ය අයවැයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් සමාජ කාර්යන්ගෙන් ඉවත් කරන නිසා දූෂණය මානව අයිතිවාසිකම්වලට ද අදාල වේ. නීති විරෝධී මූල්‍ය ගලා යෑම් සහ ආර්ථික සංවර්ධනයේ අඩු මට්ටම අතර ප්‍රබල සහසම්බන්ධතාවයක් පැවතීම අනුභූතික අධ්‍යයනයන්ගෙන් ඉස්මතු කර දැක්වීම පුදුමයට කරුණක් නොවන්නේ එම නිසාය. තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) 16.6 දූෂණය අඩු කිරීම ඉලක්ක කර ගනී. තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු අරමුණු 16.4 අනුව 2030 වන විට නීති විරෝධී මූල්‍ය ගලා යෑම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කරන මෙන් රාජ්‍යයන්ගෙන් ඉල්ලා සිටී.

දූෂණය වැළැක්වීම සහ මර්දනය කිරීම ක්ෂේත්‍රයේ මෙම වසරේ මැයි මාසයේ දී සමහර විට වසර ගණනාවක් දිග ගැසුණු නඩු කඩිනම් කරනු සඳහා විශේෂයෙන්ම දූෂණය සහ අල්ලස් පිළිබඳ නඩු විභාග කිරීමට විශේෂ උසාවි පිහිටුවීම ගැන මම ආණ්ඩුවට සහ පාර්ලිමේන්තුවට ප්‍රශංසා කරමි. එවායේ සාමාජිකයන් සුදුසුකම් මත පමණක් පත් කිරීම හා ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ සම්පූර්ණ නිල කාලය තුළ ස්වාධීනත්වය පවත්වා ගැනීම සහ එම උසාවි මූල්‍යමට වශයෙන් ස්වායත්තතාවයක් ඇති දේශපාලන බලපෑමෙන් හෝ මැදිහත්වීම්වලින් තොරවීමත් ඒ හා සමානව වැදගත් ය.

නීති විරෝධී මූල්‍ය ගලනයෙන් බදු ගෙවීම පැහැර හැරීම, මුදල් විභේදීකරණය සහ දූෂණය ඇතුළත් පුළුල් පරාශයක සංසිද්ධියක් ආවරණය වේ. එවැනි ගලා යෑම් මානව අයිතිවාසිකම් කෙරේ ඇති කරන නිෂේධාත්මක බලපෑම් නොයෙකුත් ආකාරයෙන් පිළිබිඹු විය හැකිය. මහජන මුදල් සහ ලබා ගත හැකි සම්පත් බාදනයට ලක්වීම මානව අයිතිවාසිකම් කෙරේ පුළුල්තම බලපෑම් ඇති කරන්නකි.

මෙම බලපෑම් තක්සේරු කිරීම සහ ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නීති විරෝධී ගලායෑම් පිළිබඳ තක්සේරුවක් අවශ්‍ය ය. එහෙත් මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ නීති විරෝධී ගලා යෑම් හෝ ගලා ඒම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් හෝ නිල ගණන් බැලීමක් සිදු කර නැති බව මගේ සංචාරයේ දී දැන ගන්නට ලැබිණ. මෙය සංකීර්ණ කාර්යක් බව (ඒ සිතා මතාම අඳුරේ සංසරණය වන මූල්‍ය ගලායෑම්

තක්සේරු කිරීමකි.) පිළිගන්නා අතර තිරසාර සංවර්ධන අරමුණුවලට අනුකූලව නීති විරෝධී මුදල් ගලා යෑම් තවදුරටත් සීමා කිරීම සඳහා මෙවැනි අධ්‍යයන පවත්වන මෙන් මම ආණ්ඩුවෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

ලොව නීති විරෝධී මුදල් ගලායෑම්වලින් බහුතරය දේශ සීමා හරහා බදුවලට අදාලව කෙරෙන ගනුදෙනු බවට ගණනය කර ඇත. මෙම ගලා යෑම් වැඩියෙන්ම සිදු වන්නේ බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන හරහා ය. 'මබගේ සේවා දායකයා හඳුනා ගන්න' මූලධර්මය යටතේ (දේශීය හෝ විදේශීය බැංකුවලට) සැක කටයුතු ගනුදෙනු අදාල බලධාරීන්ට වාර්තා කිරීමේ යුතුකමක් ඇත. කෙසේ වුවත් බදු ගෙවීම පැහැර හැරීම මෙම රටේ සාධනය වූ වරදක් සේ නොගැනෙන නිසා එමනිසා එය මුදල් විභේදකරණයට පදනමක් විය නොහැකිය තම ගනුදෙනු කරුවන්ගේ බදු ගෙවීම පැහැර හැරීමක් විය හැකි සැක කටයුතු ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමට බැඳීමක් බැංකුවලට නැත. මෙම නීතිමය හිඬැස වසා දැමීමටත් බදු රැස් කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා බැංකුවල සහාය ඉල්ලා සිටින ලෙසත් මම ආණ්ඩුවෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය සහ අන්තර්ජාතික සංවර්ධන ආධාර

2009 දී යුද්ධය අවසන්වීමෙන් පසුව මහා පරිමාණයේ යටිතල පහසුකම් රට පුරා ආරම්භ කෙරිණ. කොළඹ පිටත වට රවුම් අධිවේගී මාර්ගය, සාම්පූර් බලාගාරය,, හම්බන්තොට වරාය සහ හම්බන්තොට ගුවන් තොටුපොළ ඊට නිදසුන් ය. මෙම සියලු ව්‍යාපෘති 2000 අග/ 2010 මුල අනුමත කර දියත් කරන ලදී. මේ වන විට ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, ජපානය, කොරියාව, ඉන්දියාව සහ චීනයෙන් ලබා ගත් ව්‍යාපෘති ණය පමණක් එ ජ ඩොලර් බිලියන 19.3ක් හෝ රජය ලබා ගත් මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 48ක් වේ.

මගේ සංචාරය තුළ දී මෙම ව්‍යාපෘතීන් සහ වෙනත් ඒවායේ සාධනීය පිටාර ගලායෑම් සියල්ලන් ඇතුළත් කර ගන්නා සංවර්ධනය නගා සිටුවීමට සහ අසමානතා විසඳීමට මෙන්ම මානව අයිතිවාසිකම් කෙරේ ඒවායේ අහිතකර ප්‍රතිඵල වැළැක්වීමට උපයෝගී වන්නේ ද සහ ඒ කෙසේද යන්නට අදාල සැක සංකා ගණනාවක් ප්‍රකාශ කෙරිණ.

නිදසුනක් දැක්වීමට ඉඩ දෙන්න. නාගරික පුනර්ජනන වැඩ සටහන කොළඹ නගරය “ලෝකය පිළිගත් නගරයක්” බවට පත් කිරීම සඳහා 2010 මුල් කාලයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතියකි. ඉන් 2010 2014 අතර කාලයේ දී නොවිධිමත් වාසස්ථානවල සහ සමාන ප්‍රදේශවල ජීවත් වන පවුල් 50,000කට වැඩි ප්‍රමාණයක් නව නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල නැවත පදිංචි කරවීමට අදහස් කෙරේ.

2014 දී නිවාස පිළිබඳ විශේෂ වාර්තාකරු නිසි ක්‍රියාවලියකින් තොරව කොළඹ ප්‍රදේශීය ජනතාව ඉවත් කිරීමට අදාල තොරතුරු ආණ්ඩුවේ අවධානයට යොමු කෙළේය. ඒ අවස්ථාවේ දී විශේෂ වාර්තාකරු බලහත්කාරයෙන් ඉවත් කිරීම් පිළිබඳව වාර්තා වන බව ඉස්මතු කර දැක් වූයේය. ඒ වන විටත් ඉවත් කර ඇති බොහෝ පවුල්වලට කලින් පොරොන්දු වුවද ප්‍රමාණවත් වන්දි ගෙවීමක් සහ විකල්ප නිවාස ලබා දීමක් සිදුව නැත. මෑතක දී සිදු කරන ලද අධ්‍යයනයකින්, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මුල් අදියරේ දී ගිවිසුම සියලු ජාතික භාෂාවලින් ලබා ගත නොහැකිවීම සහ ඉවත් කිරීම සහ නැවත පදිංචි කිරීම නිසා තම නිවාස අහිමි වූ ජනතාවට වන්දි ගෙවීමට අදාල ගැටලු ඇතුළත් කැමැත්තෙන් තොරව නැවත පදිංචි කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නොයෙකුත් අඩුපාඩු ඉස්මතු කර දක්වන ලදී.

මානව අයිතිවාසිකම් ගරු කිරීම සහ සමාජයීය ඇතුළත් කර ගන්නා ආර්ථික වර්ධනය එකිනෙකට පරස්පර වන්නේ නැත. ඒ වෙනුවට ඊට එකිනෙක ශක්තිමත් කළ හැකිය. අන්තර්ජාතික මානව

අයිතිවාසිකම් ගිවිසුම්වල ආර්ථික වැදගත්කම තීරණාත්මකය. ව්‍යාපෘතීන්ගේ සාධනීය ලක්ෂණ සැබැවින්ම සමස්ත ජනතාවටම ප්‍රතිලාභ අත්වීම තහවුරු කිරීමෙන් විදේශ ආයෝජනවල පිටාර යෑම් අභ්‍යන්තරව ඵලප්‍රයෝජන අත් කර ගැනීමට ඉවහල්වන අතර ව්‍යාපෘතීන්ගේ නිෂේධාත්මක බලපෑම් අවම කිරීමෙන් ව්‍යාපෘතිවල පාරිසරික සහ සමාජීය තිරසාර භාවය ශක්තිමත් කරයි.

ජනතාවගේ ප්‍රතිලාභ සහ මානව අයිතිවාසිකම් ගරු කරන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති පමණක් සිදු වන්නේය යන්න සහතික කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපිත නීතියෙන් දැක්වෙන්නේ කුමක් ද?

2001 කැමැත්තෙන් තොරව නැවත පදිංචි කිරීමේ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, පීඩාවට පත් ප්‍රජාවන් සඳහා උපදේශන සහ වන්දි ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් සමහර ප්‍රතිපාදන දක්වා ඇති බව මගේ අවධානයට යොමු කෙරිණ. ශ්‍රී ලංකාව ජාතික පාරිසරික පනත මගින් (1988 සංශෝධනය කරන ලද) ව්‍යාපෘතිවල පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම සඳහා පියවර සම්මත කර ඇත. කෙසේ වුවත් මහජන උපදේශන සඳහා ඇති කාල සීමාව, ස්ථානීය සහ භාෂාමය ගැටලු නිසා ලේඛන ලබා ගැනීම සහ පශ්චාත් පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් ප්‍රමාණවත් නොවීම වැනි අඩුපාඩු පවතී. උමා ඔය සහ පෝර්ට් සිටි වැනි ව්‍යාපෘති පිළිබඳව පවත්වන ලද සමාජීය සහ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් ගැන ඇති සැක සංකා නිසා ක්‍රියාවලියේ ඇති වලංගුතාවය ගැන ප්‍රශ්න මතු කෙරේ. කැමැත්තෙන් තොරව ඉඩම්වල නැවත පදිංචි කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය තවම පවතින්නේ නීති රාමුවක් වශයෙන් නොව ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් පමණි. දැනට ඇති මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට යෙදෙන්නේ බෙහෙවින් අඩුවෙනි. (උදා. උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, පෝර්ට් සිටි වැනි)

ශ්‍රී ලංකාවේ නීති රාමුවෙන් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතීන්වල සවිස්තරාත්මක සහ පූර්ව මානව අයිතිවාසිකම් තක්සේරුව පැවැත්වීමේ බැඳීමක් ස්ථාපනය කර නැත. මෙම කරුණ පිළිබඳව පවතින අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රමිතීන් පදනම්ව ශක්තිමත් ව්‍යවස්ථාවක් සම්මත කර ගැනීමෙන් මෙම හිඬුස වසා දමන මෙන් මම ආණ්ඩුවට උපදෙස් දෙමි. පාරද්‍රශ්‍ය භාවය වැඩි කිරීම, උපදේශන සහ පීඩාවට පත්විය හැකි ජනතාවගේ සහභාගිත්වය අත්‍යාවශ්‍ය ය. ක්‍රියාවලියේ ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳ මෙම ලක්ෂණ ස්ථාපනය කොට නීතියෙන් නිසි පරිදි නියාමනය කළ යුතුය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට එකතු කරන ලද 19 වැනි සංශෝධනයට තොරතුරු ලබා ගැනීමේ අයිතිය අන්තර්ගත කිරීම ගැන මම ප්‍රශංසා කරමි. යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරනු කැමැත්තෙමි. එමෙන්ම 2016 අංක 12 තොරතුරු ලබා ගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත යටතේ තොරතුරු ලබා ගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ කොමිසමක් පත් කිරීම ගැන සතුටු වෙමි.

කොළඹ දී මට හමු වූ අන්තර්ජාතික ණය දෙන්නෝ සහ ප්‍රදානකයෝ ඔවුන් මූල්‍යනය කරන ව්‍යාපෘතිවල පාරිසරික සහ මානව අයිතිවාසිකම් බලපෑම් ගැන කණස්සල්ල පළ කළහ. කෙසේ වුවත් ඒ කිසිවෙකු සතුව මානව අයිතිවාසිකම් බලපෑම් තක්සේරු කිරීමේ ආකෘති රාමුවක් තිබුණේ නැත. සමහරු ව්‍යාපෘති පිළිබඳව අවසාන තීරණයක් ගැනීමට පෙර කරන ලද “සමාජ” සහ “ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය” බලපෑම් ඇගයීම් ගැන සඳහන් කළ ද එම ව්‍යාපෘති ඇගයීමට ලක් කළ නෛතික ප්‍රමිතීන් පැහැදිලි නැත. එමෙන්ම මෙම ඇගයීම්වල ප්‍රතිඵල ජනතාවට විවෘත වී නැත. එමනිසා වාස්තවික සහ ක්‍රියාපටිපාටි යන අයිතිවාසිකම් දෙකොටසම ආවරණය වන ආකාරයට ව්‍යාපෘතිවල මානව අයිතිවාසිකම් බලපෑම් තක්සේරු කිරීමට වඩාත් ශක්තිමත් ආකෘති රාමුවක් ස්ථාපනය කරන මෙන් මම අන්තර්ජාතික මූල්‍ය පාර්ශ්වකරුවන්ට උපදෙස් දෙන්නෙමි.

ක්ෂුද්‍ර ණය සහ මානව අයිතිවාසිකම්

ක්ෂුද්‍ර ණය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාවට දශක ගණනාවක් ඇතට දිවෙන දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇත. මෙම ක්‍රමය ඇත්ත වශයෙන්ම ණය ලබා ගන්නන් ගේ ජීවන මාර්ග ශක්තිමත් කිරීමෙන් බොහෝ මිනිසුන් දරිද්‍රතාවයෙන් නගා සිටුවීමට ඉවහල් විය. කෙසේ වුවත් මට මෙරට දී හමු වූ ණය දෙන්නන්ගේ අපයෝජනයන්ගේ සංඛ්‍යාව, නිරන්තරතාවය සහ බරපතලකම නිසා හදිසි රාජ්‍ය පියවර ගත යුතුය.

ණය ලබා ගන්නන්ගේ ව්‍යාප්තිය ඉතාමත් පුළුල්ය. තම ණය සඳහා සියයට 220ක් දක්වා පොලී අනුපාත අය කරන සහ වැල් පොලී අනුපාත යොදා ගන්නා ක්ෂුද්‍ර ණය ලබා දෙන මූල්‍ය ආයතන දුප්පත් ස්ත්‍රීන් සහ යුද්ධයෙන් පීඩාවට පත් ප්‍රදේශ විශේෂයෙන් ඉලක්ක කර ගනී. මේ සම්බන්ධයෙන් ආර්ථික සහ සමාජ ජීවිතයේ දී ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස් කොට සැලකීම් තුරන් කිරීමේ (13 වගන්ති) බැඳීමක් පැවරෙන ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස් කොට සැලකීම් තුරන් කිරීමේ සන්ධානය 1981 දී ශ්‍රී ලංකාව අපරානුමත කර ඇති බව පෙන්වා දෙනු කැමැත්තෙමි.

මෙම ණය දෙන්නන් මෙම ණය පිළිබඳව අවදානම් තක්සේරු කිරීමට කිසියම් මග පෙන්වීමක් අනුගමනය නොකිරීමත් අසාධාරණ කොන්දේසි යටතේ අය කිරීමත් නිසා රටේ කාන්තාවන් විශාල සංඛ්‍යාවක් තම ණය ගෙවීම පැහැර හැරීමෙන් කොල්ලකාරී ණය පද්ධතියක හිර වෙති.

මෙම යාන්ත්‍රණය සැලසුම් කර ඇත්තේ අධික ලාභ ලබා ගැනීමට සහ දුප්පත් ණය ගැතියන් විශේෂයෙන් කාන්තාවන් මත අධික බරක් පැටවීම සඳහාය. සමහර කාන්තාවන් මෙම ණය ලබා ගන්නේ තම ව්‍යාපාර ගොඩ නැගීම සඳහාය. එහෙත් බොහෝ දෙනෙකු එහි දී සාර්ථක වන්නේ නැත. ක්ෂුද්‍ර සහ කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා හිතකර පරිසරයක් නොමැති (ඉතා ඉහළ පොලී අනුපාත වැනි) තත්වයක් සහ ඉතාමත් අඩු ආර්ථික වර්ධනයක් පවතින තත්වයක් යටතේ මෙය පුදුමයට කරුණක් නොවේ. තවත් කාන්තාවන් මෙම ණය ලබා ගන්නේ තමන්ගේත් තම පවුල්වලත් මූලික පරිභෝජන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහාය. තවත් අය ණය ලබා ගන්නේ අනෙකුත් ණය ගෙවීමට ය. කාන්තාවන් එකම අවස්ථාවේ විවිධ ණය ලබා දෙන්නන්ගෙන් ණය 3ක් හෝ 4ක් ලබා ගැනීම සාමාන්‍ය දෙයකි.

ණය අය කරන්නෝ සමහර විට දිනපතාම පාහේ ණය එකතු කිරීමට එම නිවෙස්වලට යති. ඔවුහු මුදල් ලැබෙන තෙක් පැය ගණනාවක් එම නිවෙස්වල රැඳී සිටිති. සමහර විට මෙම ගැහැනු ණය රැස් කරන්නන්ගේ මානසික සහ කායික ප්‍රචණ්ඩත්වයට ලක් වෙති. සමහර අවස්ථාවල ණය රැස් කරන්නන් ණය වාරිකය වෙනුවට “ලිංගික ආස්වාදය” ලබා ගැනීමට බලපෑම් කළ බව මගේ අවධානයට ලක් විය. ණය කරුවන් ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා තම වකුගඩු විකිණීමට උත්සාහ කළ අවස්ථා ද දැන ගන්නට ලැබිණ. සමහරු තම ගම් හැර යති. “ගිවිසුම කඩ කිරීම” නිසා ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වයට ලක් වෙති. නැතිනම් ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා වඩාත් මහන්සියෙන් වැඩි පැය ගණනක් වැඩ කරති. ණය ගැතියන් සිය දිවි නසා ගැනීම මෙම අයථා ක්ෂුද්‍ර ණය ගතිකත්වය හා බැඳී ඇත.

මහ බැංකුව නියාමනය කරන්නේ මහජනයාගෙන් තැන්පතු භාර ගන්නා සහ කළමනාකරණය කරන මූල්‍ය ආයතන පමණි. ඔවුන් සඳහා ආණ්ඩුව පොලී අනුපාතයේ සියයට 35ක සීමාවක් පනවා ඇත. කෙසේ වුවත් ක්ෂුද්‍ර ණය විශාල ප්‍රමාණයක් යොමු වන්නේ ඔවුන්ට අය කළ හැකි පොලී අනුපාතයේ සීමාවක් නැති, නියාමනය නොවන ණය දෙන්නන් හරහා ය. මූල්‍ය ආයතන (ලාභ ලබා ගැනීම සඳහාම යොමු වූ) ණය හඳුන්වාදීමේ දී වඩාත් ආක්‍රමණශීලී වන අතර අරමුදල් බෙදා හැරීමේ දී වඩාත් ඉක්මන් වේ. 2016 දී සම්මත කළ අංක 6 ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පනතින් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ව්‍යාපාරයේ යෙදීමේ දී බලපත්‍ර ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය දක්වා ඇත. කෙසේ වුවත් එම නීතිය ක්‍රියාත්මක වී නැත.

නියගයෙන් පීඩාවට පත් සමහර ප්‍රදේශවල ගැහැනුන් ලබා ගත් රුපියල් 100,000කට නොවැඩි සහ ණය ආපසු ගෙවීම අඩුම වශයෙන් මාස තුනක හිගයක් පවතින ණය මුදල් කපා හැරීමේ වැඩ සටහනක්

ආණ්ඩුවෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සතුටට කරුණකි. කෙසේ වුවත් එක ප්‍රශ්නයක් වන්නේ ණය ලබා දෙන්නන් ණයගැතියන්ට ඇති කරන පීඩනය නිසාත් ණය එකතු කරන්නන් ණය ගෙවීම් දිගු කලක් ප්‍රමාද කිරීමට ඉඩ නොදෙන නිසාත් ඉතාමත් අවදානමක් ඇති අය ඇතුළත් ගැහැනුන් බොහෝ දෙනකුට මෙම වැඩ සටහනින් සහනයක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමය. ඇරත් ඉහතින් විස්තර කරන ලද ක්ෂුද්‍ර ණය භාවිතය සහ අයථා කටයුතු මෙම ප්‍රදේශවලට පමණක් සීමා වී නැත.

වෙළඳපොළ ආර්ථිකයන්හි ණය දෙන්නන් ගනු ලබන අවදානමට වගකිව යුතු වන්නේ ඔවුන් ය. එසේ නොමැතිව ඔවුන් අය කරන පොලිය නොසලකා සම්පූර්ණ මුදලම ආපසු ගෙවන්නේ නම් (මෙහි අධ්‍යයනය කළ සිද්ධීන්වලදී ඔවුන්ට විශාල ණය රක්ෂණ ආවරණයක් ලැබෙන බව පෙනේ.) බරපතළ සදාචාරමය උවදුරක ප්‍රශ්නයක් නිර්මාණය වේ. සත්‍යය වශයෙන්ම සිදුව ඇත්තේ මෙයයි: ආපසු ගෙවීමේ හැකියාවක් නැති ගැහැනුන් දහස් ගණනකට අසාධාරණ, අධික ණය ලබා දී ඇත. මෙම තත්වය මූල්‍ය ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නිරතවන සියලු ආකාරයේ ආයතන සහ සංවිධාන නිල වශයෙන් ලියා පදිංචි ඇත්ද යන්න නොසලකා සම්පූර්ණ මූල්‍ය අංශය සඳහා ද ව්‍යාපාර සහ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාතික ක්‍රියාත්මක සැලැස්මක් ස්ථාපනය කිරීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි.

ක්ෂුද්‍ර ණය ව්‍යාපාරයේ යෙදී සිටින සියලු මූල්‍ය ආයතන සහ පුද්ගලයන්ට අය කළ හැකි පොලී අනුපාත වල උපරිමය නියම කිරීමටත්, තම ණය පිළිබඳ අවදානම තක්සේරු කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ මගපෙන්වීම් ඇතුළත් සහ අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ණය අය කර ගැනීමට ඔවුන්ට ගත හැකි පියවර නියාමනය සහ සීමා කිරීමට ශක්තිමත් සහ දැඩි නියමයන් සම්මත කර කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක කරන මෙන් මම ආණ්ඩුවෙන් ඉල්ලා සිටිමි. අධික පොලී සහිත ක්ෂුද්‍ර ණය ශුන්‍ය වන (හෝ ශුන්‍ය කළ හැකි) සහ වින්දිතයන්ට තම මුදල් වන්දි වශයෙන් ආපසු ඉල්ලා සිටීමේ අයිතිට ඉඩ සැලසෙන නීති ස්ථාපනය කළ යුතුය. අවදානමට ලක්ව ඇති කණ්ඩායම් විශේෂයෙන්ම ගැහැනුන් ණය දෙන්නන් විසින් සුරා කැමට සහ අපයෝජනය කිරීමෙන් වැළැක්වීමට නීති සම්මත කරන තෙක් ණය තහනම් කිරීමේ ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරන මෙන් මම ආණ්ඩුවෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

මෙම ණය ලබා ගන්නන්ගේ පැහැදිලිවම ආවරණය කළ යුතු මූල්‍ය අවශ්‍යතා පවතී. දුප්පතුන්ට පුද්ගලික ක්ෂුද්‍ර ණය මගින් පොදු අවශ්‍යතා සඳහා මුදල් ගෙවීමට බල කළ නොහැකි නිසා එය රාජ්‍යයේ වගකීමකි. එක අතකින් වඩාත්ම අවශ්‍යතාවයෙන් යුත් අයට විශාල වශයෙන් ලබා ගැනීමට හැකිවන ආකාරයට රාජ්‍ය බැංකු තම අනුග්‍රාහක ණය මාර්ග ව්‍යාප්ත කළ යුතුය. (සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතයක් පවා දුප්පත් ණය ගන්නන්ට ඉමහත් වර්ධනයක් වනු ඇත.) අනෙක් අතට හුදෙක්ම සමාජයීය අරමුණක් ඇතිව ක්ෂුද්‍ර ණය කර්මාන්තය නගා සිටුවීම සඳහා සමුපකාර මූල්‍ය මූල පිරුම් යොදා ගැනීම සොයා බැලීම වැදගත් ය. සාධාරණ පොලී අනුපාත යටතේ අවශ්‍ය අයට ණය ලබා දීම සඳහා ආණ්ඩුව විසින් උතුරේ දියත් කර ඇති නියමු සමුපකාර මූල්‍ය යෝජනා ක්‍රමය ගැන මා සතුටු වන්නේ එම නිසාය. මෙම වැඩ පිළිවෙළ රටේ වෙනත් ප්‍රදේශවලටත් ව්‍යාප්ත කිරීම මම නිර්දේශ කරමි.

මෙතෙක් විස්තර කරන ලද බරපතළ තත්වය ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම්වල නීතිමය තත්වය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම කෙතරම් අදාලද සහ කාලීන ද යන්න පෙන්වුම් කරයි. ණය ගැතියා අපේක්ෂා භංගත්වයට පත්ව ඇත්තේ නම් ආහාර සහ ප්‍රමාණවත් නිවාස වැනි අයිතිවාසිකම්වලට ශ්‍රී ලංකාවේ දී විසඳුම් ලබා ගන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ගිවිසුම් හෝ පොරොන්දු ඉටු කළ යුතුය යනුවෙන් බොහෝවිට පරිවර්තනය වන *pacto sunt servanda* මූලධර්මය යටතේ විසඳා ගැනීමට අධිකරණයකට සහ/ හෝ මානව හිමිකම් කොමිසමට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාව 1980 දී ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සන්ධානය අපරානුමත කළ ද එම අයිතිවාසිකම් තවම පැහැදිලිව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අන්තර්ග්‍රහණය කර

නොතිබීම එම අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කිරීමට කිසියම් අකමැත්තක් පවතින බව පිළිබිඹු වීමෙන් පැහැදිලි වේ.

එක අතකින් මෙම සන්ධානය අපරානුමත කිරීමෙන් ඒවා සම්පූර්ණයෙන්ම බලාත්මක කිරීම සහතික කිරීම සඳහා අයිතිවාසිකම් දරන්නන්ට නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ප්‍රතිපාදන ලබා දීමට ශ්‍රී ලංකාව කැපවී සිටී. අනෙක් අතට ජාතික අධිකරණය අධ්‍යාපනයට ඇති අයිතිය වැනි සමහර ආර්ථික සහ සමාජයීය අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කළ හැකි බව දැනටමත් පිළිගෙන ඇත. සියලු ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් අධිකරණයේ පිහිටි ලබා ගැනීම ඇතුළත්ව ජාතික නීති පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම සඳහා ආන්ද්‍රක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධන ක්‍රියාවලියට සහාය දක්වන මෙන් මම ආණ්ඩුවට උපදෙස් දෙන්නෙමි. රටේ ආර්ථික සහ සමාජයීය අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ තීරණ ගැනීමේ දී ශ්‍රී ලංකාව අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් නීතියට ඇති බැඳීම සැලකිල්ලට ගන්නා මෙන් මම අධිකරණයට නිර්දේශ කරමි.

මෙම සංචාරය පිළිබඳ තොරතුරු

මට විදේශ කටයුතු ඇමති, මුදල් ඇමති, ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු රාජ්‍ය ඇමති සහ වෙනත් අය අතර සංවර්ධන ක්‍රමෝපාය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳ අමාත්‍යාංශය, සමාජ බලගැන්වීමේ අමාත්‍යාංශය, සුභ සාධන සහ ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය, අධිකරණ අමාත්‍යාංශය, කම්කරු සහ වෘත්තීය සමිති සම්බන්ධතා අමාත්‍යාංශය, නීතිය සහ සාමය අමාත්‍යාංශය, කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය සහ ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ සංහිඳියා අමාත්‍යාංශය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ මානව හිමිකම් කොමිසම යන අමාත්‍යාංශවල සහ ආයතනවල උසස් නිලධාරීන් සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනුග්‍රහය ලැබුවෙමි. ඊට අමතරව මම විගණකාධිපති, නීතිපති, මහ බැංකුවේ අධිපති සහ සංහිඳියා යාන්ත්‍රණ සම්බන්ධීකරණය සඳහා වූ ලේකම් කාර්යාලයේ මහ ලේකම් ද හමු වූයෙමි.

මට මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකයේ නිලධාරීන් මෙන්ම, අල්ලස් සහ දූෂණ චෝදනා විමර්ශනය කිරීමේ කොමිසම සහ පොලිසියේ මූල්‍ය අපරාධ විමර්ශනය කොට්ඨාශයේ නිලධාරීන් මුණ ගැසීමට අවස්ථාවක් ලැබිණ.

මගේ වැඩ සටහනට පාර්ලිමේන්තු මංග්‍රීවරුන්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, සහයෝගීතා ආයතන, පුද්ගලික බැංකු සහ ණය ලබා දෙන්නන්ගේ සංගම් මෙන්ම සිවිල් සමාජ, වෘත්තීය සමිති සහ ශාස්ත්‍රඥයන්ගේ නියෝජිතයන් හමු වීම ද ඇතුළත් විය. මට කටුනායක සංචාරය කිරීමට ද අවස්ථාවක් ලැබිණ.

මා හමුවීමට කාලය ලබා දුන් සහ අපගේ විවෘත සහ අවංක සංවාදයට සහභාගි වූ සියලු සම්භාෂකයන්ට මගේ කෘතඥතාවය පළ කරනු කැමැත්තෙමි.